

Προτάσεις για ασφαλές άνοιγμα των σχολείων κατά τη διάρκεια της πανδημίας δημοσιευμένες στο έγκριτο περιοδικό JAMA

Οι Buntin M. και Gavulin K., εκδότες στο επιστημονικό περιοδικό JAMA, δημοσίευσαν στις 19 Αυγούστου άρθρο που πραγματεύεται ερωτήματα που απασχολούν την κοινή γνώμη σχετικά με το άνοιγμα των σχολείων (Safely reopening schools- learning amid a pandemic. <https://jamanetwork.com/channels/health-forum/fullarticle/2769782>). Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου**, **Ιωάννης Ντάνας** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα δεδομένα.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ) επτά πολιτείες και η Περιφέρεια της Κολούμπια αποφάσισαν την καθολική μορφή καραντίνας και την αναβολή της επιστροφής των μαθητών στο σχολείο αυτό το φθινόπωρο λόγω της πανδημίας COVID-19. Οι περισσότερες όμως πολιτείες των ΗΠΑ βρίσκονται αντιμέτωπες με την απόφαση για το αν και πως θα ανοίξουν εκ νέου τα σχολεία τη νέα σχολική περίοδο υπό το πρίσμα της ανησυχητικής εξέλιξης της πανδημίας COVID-19.

Η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής, οι Εθνικές Σχολές Επιστημών, Μηχανικών και Ιατρικής των ΗΠΑ, τα Κέντρα Ελέγχου και Πρόληψης Ασθενειών, καθώς και πολλά άρθρα που δημοσιεύθηκαν πρόσφατα στα περιοδικά JAMA Network έχουν παρουσιάσει αναλυτικά τους λόγους για να ξεκινήσουν τα σχολεία παρουσία μαθητών. Το παρατεταμένο κλείσιμο των σχολείων μπορεί να επιφέρει σοβαρές συνέπειες στα παιδιά που μπορεί να εμφανίσουν επιδείνωση της ψυχικής τους υγείας, μειωμένη πρόσβαση σε θρεπτικά τρόφιμα και υπηρεσίες υγείας, και σαφώς χαμηλότερες ακαδημαϊκές επιδόσεις. Παράλληλα, υπάρχουν πολλά αναπάντητα ερωτήματα σχετικά με το υικό φορτίο του νέου κορωνοϊού SARS-CoV-2 στα παιδιά, το βαθμό στον οποίο τα παιδιά μπορούν να συμβάλουν στη μετάδοση της λοίμωξης στην κοινότητα και σχετικά με το ποιες πολιτικές είναι πιο αποτελεσματικές για την πρόληψη εστιών COVID-19 στα σχολεία.

Δύο μελέτες που δημοσιεύθηκαν τον Ιούλιο στο JAMA και JAMA Pediatrics υποδεικνύουν πόσο δύσκολη θα είναι η λήψη αποφάσεων για τα ανωτέρω ζητήματα θέματα. Μια μελέτη από τους Auger et al κατέδειξε ότι το έγκαιρο κλείσιμο των σχολείων συμβάλλει στη μείωση της επίπτωσης και της θνησιμότητας από COVID-19. Συγκεκριμένα, οι Auger et al διαπίστωσαν ότι το κλείσιμο των σχολείων είναι πιο αποτελεσματικό στην πρόληψη της εκτεταμένης μόλυνσης της κοινότητας και οδηγεί σε μείωση της θνησιμότητας, όταν η αθροιστική επίπτωση της λοίμωξης στην κοινότητα είναι χαμηλή. Δεν είναι σαφές αν αυτά τα αποτελέσματα μπορούν να γενικευθούν και σε περιπτώσεις με υψηλότερη επίπτωση στην κοινότητα και σε μέρη όπου έχουν τεθεί σε εφαρμογή και άλλες μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις, όπως το κλείσιμο επιχειρήσεων και η υποχρεωτική χρήση μάσκας. Μια άλλη μελέτη από τους Heald-Sargent et al στο JAMA Paediatrics προστίθεται στην κατανόηση του δυνητικού ρόλου των παιδιών στην εξάπλωση του

SARS-CoV-2 με την εκτίμηση της ποσότητας του ιικού νουκλεϊνικού οξέος. Αν και οι συγγραφείς περιορίστηκαν στη μέτρηση του ιικού νουκλεϊνικού οξέος και όχι του μολυσματικού ιού, τα αποτελέσματά τους δείχνουν ότι τα μικρά παιδιά μπορούν να διαδραματίσουν δυνητικά ρόλο στη μετάδοση ασθενειών στην κοινότητα. Πράγματι, 97.078 νέα κρούσματα COVID-19 σε παιδιά ανιχνεύτηκαν τις τελευταίες δύο εβδομάδες του Ιουλίου στις ΗΠΑ (αύξηση 40% των κρουσμάτων στα παιδιά) σε συνδυασμό με την επιστροφή στο σχολείο, το οποίο καταδεικνύει ότι η εφαρμογή των παρεμβάσεων δημόσιας υγείας στα σχολεία είναι πλέον πιο σημαντική από ποτέ.

Οι σχολικές περιφέρειες θα πρέπει να αφιερώνουν προσπάθειες σε παρεμβάσεις που είναι εφικτές να εφαρμοστούν στη σχολική πραγματικότητα.

- Πρώτον, η καθολική εφαρμογή μάσκας προσώπου θα πρέπει να εφαρμόζεται για όλο το προσωπικό και τους μαθητές.
- Δεύτερον, τα σχολεία θα πρέπει να εφαρμόσουν στρατηγική για τη διατήρηση των μικρών ομάδων μαθητών μαζί, η οποία στην πραγματικότητα περιορίζει την έκθεση των μαθητών και του προσωπικού σε επιπλέον επαφές. Επειδή τα σχολεία μπορεί να μην έχουν τον προϋπολογισμό για να κάνουν εκτεταμένες αλλαγές στις εγκαταστάσεις τους, η πρακτική αυτή σε συνδυασμό με ένα τροποποιημένο ωρολόγιο πρόγραμμα θα μπορούσε να επιτρέψει σε όλους τους μαθητές να έχουν τουλάχιστον κάποιες ώρες διδασκαλίας με φυσική παρουσία κάθε εβδομάδα, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη φυσική αποστασιοποίηση. Σαφώς θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στην εξασφάλιση της διδασκαλίας με φυσική παρουσία στους μικρότερους μαθητές, σε μαθητές με αναπηρίες, σε μαθητές που μπορεί να μην είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε εφαρμογές εξ αποστάσεως διδασκαλίας, και σε μαθητές με γνωστή δυσκολία στην επίτευξη επαρκούς εκπαίδευσης.
- Τρίτον, τα σχολεία θα πρέπει να εκπαιδεύουν και να ενθαρρύνουν συνεχώς τους μαθητές να παραμένουν σπίτι εφόσον εμφανίσουν συμπτώματα λοίμωξης.
- Καθώς η πανδημία συνεχίζεται, το προσωπικό θα πρέπει επίσης να είναι πολύ επιμελές στην καταγραφή της προσέλευσης των μαθητών στο σχολείο ως πρόσθετη στρατηγική για την παρακολούθηση της πιθανής επίπτωσης της νόσου ανάμεσα στους μαθητές.
- Επιπρόσθετα, θα μπορούσαν να συσταθούν επιτροπές σχετικά με την εφαρμογή νέων σχολικών πρωτοβουλιών που να ενθαρρύνουν και να επιτηρούν την ευρεία τήρηση των πρωτοκόλλων ασφαλείας COVID-19 μεταξύ των μαθητών, όπως την υγιεινή των χεριών και τη χρήση μάσκας προσώπου. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η συμμόρφωση με τις οδηγίες αφορούν το σύνολο των μαθητών και δεν αποτελεί αντικείμενο στιγματισμού, όπως επίσης και η πιθανή νόσηση από COVID-19.

- Επιπλέον, είναι απαραίτητο να διεξάγονται ερευνητικές μελέτες που θα βοηθήσουν το εκπαιδευτικό σύστημα στη λήψη αποφάσεων, όπως έρευνες για το ρόλο των παιδιών ως φορείς μετάδοσης του SARS-CoV-2 στην κοινότητα, καθώς και τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές για να διαλευκανθεί ποιες στρατηγικές στο σχολικό περιβάλλον είναι πιο αποτελεσματικές για τη διατήρηση της επίπτωσης της λοίμωξης COVID-19 σε χαμηλά επίπεδα.

Οι συγγραφείς σημειώνουν ότι οι νέες γνώσεις θα πρέπει να μεταλαμπαδεύονται με τρόπο ώστε να είναι χρήσιμες στους εκπαιδευτικούς που δε διαθέτουν εξειδικευμένη εκπαίδευση για θέματα υγείας, οι προτεινόμενες λύσεις και προσεγγίσεις θα πρέπει να συνοδεύονται με αντίστοιχες οικονομοτεχνικές μελέτες, ενώ μπορεί να χρειάζεται να διατεθεί επιπλέον χρηματοδότηση στα σχολεία για να τα βοηθήσουν να ανοίξουν με ασφάλεια κατά τη νέα σχολική περίοδο. Με δεδομένο ότι τα σχολεία αποτελούν «σανίδες σωτηρίας» για πολλούς μαθητές, σε κάθε περίπτωση διακυβεύονται ζωές, είτε τα σχολεία είναι ανοικτά κατά τη διάρκεια αυτής της πανδημίας είτε όχι.